

# GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N<sup>ro</sup>. 68.

14. Czerwca 1824.

Na Gazetę Lwowską t.j. Wiadomości polityczne z dołączonościami i Dodatkami, przysyła się prenumeratą za czas od 1. Lipca do końca Grudnia 1824 po 24 ZR. W. W. lub 9 ZR. 36 kr. M. R. — Prenumeratę przysyła C. K. Zwierzchny Urząd poczty Lwowskiéy i wszystkie C. K. Urzędy pocztowe prowincyjne, naydalej do końca b. m., aby stosownie do ilości zamawiających, urządzony był nakład.

## Wiadomości krajowe.

Gazeta Pragska z d. 29. Maja zawiera: »Doia wczorajszego wyjechał zjazd do Drezna Jego Królewicza Mość Xiążę August Saski, z dostojną Małżonką swoją Arcy-Xiężniczką Karoliną; w Cieplicach spotkawszy się z Xięciem Antonim Saskim i dostojną Jego Małżonką Arcy-Xiężniczką Teresą, którzy jechali do Pragi dla odwiedzenia NN. Cesarstwa, tamże wraz z nimi przenocewał. Przed południem miało zaszczyt Guberniom, iż N. Pan raczył na posiedzeniu przewodniczyć przez cztery godziny. W obecności Monarchy przedłożono ważne przedmioty w zarządzie kraju. N. Pani oglądała przed południem wieżę wodną na starym mieście, poczem udała się do instytutu chorych Braci Miłosierdzia. — Dzisiaj przed południem obejrzał N. Pan budowę wyślowéy Kommissyi ekonomicznéy i dóm robót; Cesarzowa Jéy Mość była w instytucie głucho-niemych, zaś Jego Cesarzowicowska Mość Następca Tronu oglądał techniczny instytut Stanów i szpital Braci Miłosierdzia.«

## Wiadomości zagraniczne.

### Brazyliia i Portugaliia.

Gazeta Madrycka z d. 20. Maja, odebrana w Paryżu w d. 25. t. m., zawiera następujące urzędowe wiadomości z Lizbony dochodzące do d. 11. Maja:\*)

»Infant Don Miguel otrzymał od swego Ojca, Króla, rozkaz, udać się na pokład Angielskiego okrętu Windsor-Castle; natychmiast stał się posłuszny. Jnż piérwéy na tymże okręcie znajdował się Król; piérwsze spotkanie stawiało poruszający i poważny widok. Stałość i powaga obrażonego Ojca i Władcy, malowały się na twarzy Króla z wyrazem Ojcowskiego uczucia, gdy młody Xiążę okazywał swoje poddanie się. Jego Królewicza Mość usprawiedliwiał się z uwiedzenia siebie i zabiegów, które go do tego kroku przywiodły. Król, wyrzuciwszy Mu popelniony błąd, na znak przebaczenia podał Infantowi rękę, którą ón z uszanowaniem ucałował. Poczem Król Jego mość udał się drugiego pokoju.«

»Ciało dyplomatyczne było obecne téy uroczystéy scenie i dopiero wieczorem powróciło na ląd stały.«

»Król ieszcze do dziś dnia (11go Maja) bawi na okręcie Windsor-Castle; zda się, iż Jego Królewicza Mość dopiero jutro z południa (d. 12. Maja), jako wieczorem przed dniem imienin wysiedzie na ląd.«

»Rozkazy wykonane są z należnym posłuszeństwem. Rzeczy pódydą znowu swą koleją, a dzielne środki zapobiegną wznowieniu się zasztych wypadków.«

»Powszechna radość okazała się oświeceniem i uroczystościami wszelkiego rodzaju.«

Margrabiia Palmella\*\*) przestał w d. 10.

Maja następującą notę Xięciu Villa-Hermosa, Posłowi Jego Katolickiéy Mości:

»Podpisany, Minister Sekretarz Stanu Spraw Zewnętrznych, ma zaszczyt, przestać Xięciu Villa-Hermosa, Posłowi Jego Katolickiéy Mości exemplarz odezwy i dodatek do Gazety Lizbońskiéy, wraz z innemi dokumentami, ściągającemi się do zdarzeń zasztych dla przywrócenia tak nieszczęśliwym sposobem zaburzonego pokoju i porządku.«

»Wszelka uwaga byłaby w téy mierze zbędna, ponieważ Xiążę sam byłéy obecny wszystkim, co zaszło. Atoli podpisany nie prze-

\*) Gwia z da, która tych wiadomości udziela, dodaje, że tu zachodzi przerwa względem tego, co zaszło od d. 6go do 10. Maja, i takowa przez Gazety zwyczajną pocztą nadchodząca, wypełnia na będzicie.

\*\*) A więc wiadomość o jego oddaleniu była fałszywą.

pomina złożył Xięcia dzięków imieniem Króla Jegomości przeiętego pomocą i stałością wspólnie wszystkich dyplomatyków, protestujących się przeciwko aktowi, dowolnemu, nieprawemu, przeciwnemu zasadom, które Narody jako trwałe posady do utrzymania publicznego porządku za potrzebne uznały.»

»Wątpić nie można, że postanowienie przez godnych Reprezentantów dostojnych Monarchów, Sprzymierzeńców i przyjaciół Króla Jegomości w d. 30. Kwietnia iednomyślnie wykonane i wspólne onychże oświadczenie, przyłożyło się dzielnie do zapobieżenia zgubnym skutkom owęj obłąkanęj katastrofy. Akt ten nadzwyczajny, jaki tylko historia dyplomacyi przedstawia, nigdy nie wywdzie z pamięci; akt dający świadectwo zgody i iednakięgo sposobu myślenia, który narody europejskie dla wzajemnyj łączy harmonii i zapewnia ludom dobro, któregaby niezawodnie przez rewolucyę byli pozbawieni.»

»Tém bardzięj nigdy nie wywdzie z pamięci owo mężne postanowienie Króla Jegomości, iż się udał na pokład okrętu liniowego Windsor-Castle, stojącego na kotwicy na rzece Tagu, a należącego do naydawniejszego, naypotężniejszego i nayprzychylniejszego Jego Królewskięj Mości Sprzymierzeńca. Tamto zebrałi się wszyscy Członkowie ciała dyplomatycznęgo około osoby Króla; ztamtądto, iako z miejsca nieprzystępnęgo dla wszystkich niezgód, pochodzić msi porządek i spokojność, potrzebne dla wiernych poddanych Jego Królewskięj Mości; podczas, gdy Król Jegomość odebrał wraz z ust godnych Reprezentantów swoich dostojnych Sprzymierzeńców zapewnienie, iż są zadowoleni szlachetną stałością Jego Królewskięj Mości.»

»Podpisany oświadczaiąc Xięciu Villahermosa upodobanie, które Król Jegomość doznał w ięgo postępowaniu, ma zaszczyt oświadczyć mu, że Poseł Króla przy Dworze Madryckim odebrał zlecenie, aby wszystkim wyżęj namienionym zdarzeniom nadał wierzytelność.»

»Na pokładzie okrętu Windsor-Castle na rzece Tagu d. 10. Maia 1824.»

(podp.) »Margrabia Palmella.»

Dodatek do Gazety Lizbońskięj z d. 11. Maia zawiera, co następnie:

»Chociaż znaną iest wierność wojska Portugalskięgo ku swoiemu Monarsze, iest iednak dla nas rozkoszą ogłosić przy tęg sposobności następniaće protestacye, które stojące w tęg Stolicy pułki względem Króla, naszęgo Pana, ogłosiły. Protestacye te są tak dla Monarchy, Narodu i wszystkięgo świata nowym, uroczystym dowodem,

szczerego i prawęgo sposobu myślenia wojska.» Ta następnia protestacye pułku dwunastęgo iazdy, pułków piechoty 16go, 23go i 24go, i 7go pułku strzelców.

Minister Woyny wydał następniaćy Rozkaz dzienny: »Król Jegomość chce, aby wszyscy Oficerowie, którzy w skutek dowolnęgo aktu oddaleni byli od pułków, znowu swoje posady zaięli; Król Jegomość zachownie sobie późniejszemi rozporządzeniami ogłosić, iak dalece za wysła nagrodzić zaufanie, którego stali się godnymi, ci, co w służbie Jego Królewskięj Mości zostają.»

»Na pokładzie okrętu Windsor-Castle d. 10. Maia 1824.»

Inny Rozkaz dzienny z tęgż samego dnia brzmi w sposobie następniaćym: »Powinności służby Króla Jegomości i zaufanie, iakie Oficerowie wojska wpaiać powinni, wymagać niezwołnęgo uwolnienia tych wszystkięch, którzy przez swe związki z pewnemi klubami, lub tajemnemi towarzystwami, iakoteż przez swą przychylnosć do zasad, sprzeciwiających się systematowi, pod którego błogięm panowaniem żyiemy, dla publiczności są zgorszeniem, i po części przyłożyli się do owęch nie-szczęśnyęch wypadków. W skutku tęg wola iest Króla, naszęgo Pana, aby Minister Woyny przelożył niezwłocznie siedmiu Jenerałów, którzy stanowiąc Sąd wojenny zajmą się rozpoznaniem i oznaczeniem tych Oficerów, którzy do tajemnyęch towarzystw należą, lub przez inne okolicznosci mogli się stać niegodnymi zaufania.»

Dzisiaj rano (d. 11. Maia) Hrabia Palmella zawiadomił Don Joaquin Pedro Lopez, upoważnionęgo do redakcyi Gazety Lizbońskięj, o tęg, co następnie: »Król, nasz Pan, kazał mi naganić WPana surowo zupełne niepostuszeństwo, którego WPan stał się winnym w wykonywaniu rozkazów na piśmie odebrane, a dotyczących się redakcyi Gazety Lizbońskięj; albowiem w Numerze z dnia 1. Maia umieścił WPan nie tylko swoje uwagi, ale nawet urzędowne dokumenta, a zaniedbując swych własnyęch i wyraznyęch instrukcy, nie czekał, póki WPanu w tęg mierze przez Ministra Spraw Zewnętrznyęch nie będą nadstane. Król Jegomość zaleca WPanu trzymać się na przyszłość swych instrukcy, pod karą utraty urzędu iako Naczelnika Sekretaryatu Stanu.»

## H i s z p a n i a .

Podług wiadomości z Madrytu z d. 20. Maia, Dwór ciągle bawił w Aranjuez.

Nadzwyczajny Dodatek do Gazety Madryckiej ogłasza nakoniec podpisaną w d. 1. Maja w Aranjuez amnestyją i dodaje, iż niebawem wydzie ustawa przeciwko tajnym towarzystwom.

### Wielka Brytania i Irlandya.

W d. 20. Maja były u Króla w pałacu St. James nadzwyczajne pokoje, które Król zapowiedział. Król w tymże pałacu przepędził noc, ponieważ zgromadzenie dopiero o godzinie 12 zaczęło się zbierać.

Dnia 14. Maja w Izbie Niższej odczytano bez oporu po raz trzeci i przyjęto projekt do ustawy porównywający handel niewolnikami z rozbojem morskiem, i wymierzający na tenże tak surową karę, jak na pierwszy.

Bil względem zniesienia ograniczeń w handlu iedwabnem przeszedł w izbie Niższej po trzeci raz, i przyjęty 61 głosami przeciwko 55.

Jego Królewicowska Mość Xiążę Yorku, naczelny wódz, wydał rozkaz następujący: Ponieważ Jenerał porucznik Margrabia Londonderry doniósł Naczelnemu wodzowi, iż przyjął wyzwanie siebie, przez Chorążego Battiera byłego sztandarowego 10 król. pułku Husarów, względem rzeczy, służby dotyczącej się, zatem Jego Królewicowska Mość uwiadomił o tem Króla, w celu załatwienia sporu, sprzeciwiającego się zasadom i podległości, mogących szkodzić karności wojskowej. Król rozkazał, aby Wódz naczelny oświadczył imieniem Królewskim nieukontentowanie, że Oficer wysokiego wojskowego stopnia jak Lord Londonderry wdał się z Oficerem tak niskiego stopnia, gdy za miewanym obrazę w dopełnianiu obowiązków swoich jako Pułkownik przyjął wyzwanie. Król zalecił oraz przestrzec Pułkowników i Oficerów, by podobnych wypadków niedopuszczali się, jako dających do obalenienia podległości i karności wojskowej a zatem wiodących do zniszczenia potęgi wojska.

Gazeta dworska donosi, że Chorąży William Battier z 35 pułku piechoty, wykretiony został z listy Oficerów na połowie żołdu będących.

Gazety Angielskie obeymują znowu siedem zupełnych stronic opisania ubiorów każdéj z dam przedstawionych Królowi na wielkich pokojach w d. 20. Maja. Spis ten zawiera Xiężniczki 12, Margrabini 5, Hrabini 11, Wicehrabini 4, Baronowych 2, Ladych 91, Mistress 68 i Miladych 114; Ogółem 307 Dam wszelkiego stopnia i wieku. Najpocieszniejszą dla Francyi, dodaje Gwiazda, iż podczas téj

nroczystości, większa część stroiów wszystkich tych dam, sprowadzona była z Francyi.

Iturbide przed odjazdem swoim z Londynu widział się ze znanym południowo Amerykańskim Jenerałem St. Martin, który niedawno, jak twierdzą, przybył do Londynu ze zleceniami Boliwara i Rządu Peruwiańskiego. Ostatnie wiadomości z Ameryki południowéj i odjazd Iturbida miały wielki wpływ na papiery kolumbijskie, meksykańskie i t. p.

Tenże Jenerał Iturbide odieżdżając napisał do Kawalera Quin (autora wielu pism Hiszpanii) w sposobie następującym: »Odjazd mój z Anglii będzie pewnie misteryją do wielu mniemań i wykładów. Życzę sobie, abyś W Pan o istocie był zawiadomiony: Główne prowincycie Meksykańskie nieszczęściem są teraz w niezgodzie. Guatimala, nowa Galycya, Oyacaca, Yacatecas, Quereto i inne stawiają tego dostateczne dowody. Taki stan rzeczy zagroża niepodległości tego kraju. Jeśli nanowo zostanie uarzmiony, tedy wieki ieszcze srogiéj niewoli doznawać będzie. Różne stronnictwa, uważając, iż iestem potrzebny do przywrócenia zgody, wezwały mię. Niebcę ja mieć o sobie samym takiéj opinii, lecz iestem pewien, że przytożyć się mogę do skleienia rozdwoionych interesów prowincyynych, a w części do ułagodzenia burzliwych namietności, które nieodzwownie do nierządu prowadzą. Odieżdżam w tym celu; nic innego mą nie powodnie jak tylko sława osiągnięcia pomyslności dla moich współziomków, i dopełniania obowiązków, które winien iestem oyczyźnie moięj; obowiązki te nabyły nowéj siły, skoro kraj ten został wolny. Zrzekając się korony Meksykańskięj czynilem to z rozkoszy, i dzisiaj myślę podobnie.... Jeśli mi się powiedzie w całéj obiętości wykonać moie zamiary, tedy niebawem Meksyk będzie miał Rząd i lud iednakowo myślący i do iednego dążący celu. Wszyscy powinni między siebie podzielić ciężary, bo iesli terazniejszy Rząd potrwa, tylkoboy niektórych dotykały, a górnictwo i handel wzniész się i uzyskaią bezpieczeństwo, którego teraz są pozbawione. Niewątpię, że Naród Angielski, co wie jak myśleć, z tego wystawienia łatwo sobie uczyni obraz politycznego stanu Meksyku. Jeszcze raz polecam W Pan moie dzieci, dotkliwie rozłączenie się z niemi, może być dla W Pana nowym dowodem moiego sposobu myslenia, które W Pana prawdziwego ożywia przyjaciela. Augustyn de Iturbide.«

Listy z Malty z d. 29. Kwiet. donoszą, że wiadomość o ubójczeniu kroków nieprzyjaciół-

skich przeciwko Algierowi, (umieszczona w kurjerze z d. 18. Maia, podług listu z Malty z dnia 7. Kwietnia, jest zawczesną; bo listy te okazują, iak mało w tój mierze uczyniono, kiedy okręt liniowy Revenge otrzymał rozkaz powrócić do blokady Algierskiej.

Tytuły Lorda Byrona przechodzą na jego stryja, Jerzego Anson Byron, kapita-  
na marynarki królewskiej.

Król i Królowa wysp Sandwichskich mają być przedstawieni skoro będą mieli potrzebne ubiory. Król wysp Sandwichskich najwięcej ubiera się po Europeysku. Jest uprzejmy. Królowa gustuje w modach Europeyskich; ze trzy lub cztery razy na dzień przebiera się. Lubi także mocno grać w karty, podczas gry pali zwyczajnie zygaro.

### S z w a y c a r y i a.

Uwiedomienie wydane przez burmistrza i mniejszą radę kantonu Aargau z d. 10. Maia zawiera co następuje: »Ponieważ uchwałą rady większej z d. 14. Lipca 1823 dla zapobieżenia nadużyciu prass, ustanowione środki, okazały się być niedostatecznymi, a zatem od-  
tąd zaprowadzoną zostanie cenzura, której obowiązkiem będzie czuwać, aby w kantonie istniejące drukarnie pod karą ciężką nie nadużywały prassy. Od cenzury wyłączone są tylko dzieła, umiejętności obeymujące.

### Królestwo Oboięj Sycylii.

Ję Cesarzowicowska Mość Arcyksiężna Maryia Ludwika Xiężna Parmy, która w d. 11. Maia wsiadła w Livornie na fregatę Sardyńską Krystynę, przybyła szczęśliwie do Neapolu w d. 16. wieczorem. Listy z Palermo z d. 6. a z d. 15. t. m. z Neapolu, donoszą, że fregata angielska płynąc z Malty do Neapolu, gdzie nowego Gubernatora Margrabię Hastings wziąć miała, napothoła na fłotę algierską 15 mil w południowey stronie od Girgenti, i po krótkiyy utarczce opanowała bryg algierski.

### Zjednoczone Niderlandy.

Rozporządzenie z d. 6. Maia przepisuje ostrożności środki przy użyciu machin parowych, Król Jegomość wyrokiem swoim mianował: Jenerała Majora Hrabiego Reede Ministrem spraw zewnetrznych, dotąd Marszałka Nadwornego w Hadze, a Marszałkiem nadwornym Hrabiego van Bylandt, Szambelana Królewskiego.

### N i e m c y.

Podług wiadomości z Tegernsee, oświecenie gór alpeyskich, które miano uskutecznić na cześć Jego Cesarzowicowskięj Mości Arcy-Xięcia Franciszka Karola Austryjskiego w d. 27. Maia, odłożono na później; ponieważ podten czas góry ieszcze w części śniegiem były odkryte. Mówią, że Król Jego Mość pojedzie z Arcy-Xięciem do Monachium, aby mu osobiwości stolicy pokazał.

Przez śmierć niedawno namienionę panującego Xięcia Reuss na Lobensteinie dzielnica szczególna Xiążąt Reuss, przeszła w dóm Xiążąt Reuss na Ebersdorffie. Xiężę Henryk LXXII teraz panujący na Lobensteinie i Ebersdorffie, objął swoje posiadłości.

### R o s s y i a.

Rząd na ręce ministra oświecenia Xięcia Goliczyna przestał uniwersytetowi Kazanskiemu 1420 rubli, a to na wsparcie instytutu nauk języków wschodnich.

Eparcha Jonas w prowincyi gruzyjskiej, w nagrodę gorliwości za nawracanie dzikich gór mieszkańców i rozszerzenie tamcznego kościoła, otrzymał order pierwszy klasy S. Włodzimierza.

Z Petersburga dnia 11. Maia. Cesarz Rossyiski tajny Radca Oubril mianowany jest Posłem do Hiszpanii, a Radca Stann Gou-  
riew sprawującym interessa w Niderlandach,

Wiadomości z Petersburga zawierają: Cesarz Jegomość potwierdził nowego Adjutanta Jenerała Barona Diebicz naczelnikiem swego ieneralnego sztabu, a Jenerała Adjutanta, Barona Toll, naczelnikiem sztabu jeneralnego pierwszego wojska. Porucznik Szumski mianowany jest Adjutantem przy boku Cesarza Jegomości.

Ministryum skarbu, sprzedało na nowo obpemu domowi handlowemu 170000 pudów miedzi do korony należącej, pud; po 34 rubli. Cena ta jest o 5 rubli większą od ceny przeszło-roc-  
nęj.

### Kraie Barbaryyskie.

Podług wiadomości z Tunisu z d. 18. Marca, tego samego dnia umarł Dey w pałacu swoim. Ponim nastąpił jego syn starszy, imieniem, Sidi Hassan Bëj; onegoż brat, który z nim nie wnsylepszym porozumieniu, nie był podtenczas w Tunisie, bo wybierał daniny.